

paa Island samt Landkommunerne paa Færøerne have faaet en Organisation, hvorved der i væsentlig større Omfang er tillagt valgte Raad Beslutningsmyndighed i kommunale Forhold, være Grund til at søge Loven af 1866 ændret i lignende Retning. Herpaa er der ogsaa i tidligere Tid gjort Forsøg, som dog ikke førte til noget Resultat.

Som en af de mest fremtrædende Ulemper ved den nugældende Ordning kan nævnes, at Kommunalbestyrelsens Forhandlinger ikke ere tilgængelige for Offentligheden. I denne Henseende indtager Thorshavns Kommune inden for samtlige Byer i Riget en ekseptionel Stilling (jfr. allerede Loy 23. Januar 1862). Det er vel saa, at Borgerrepræsentationen ifølge Kommunalloven er berettiget til at bestemme, at dens Møder regelmæssig skulle være offentlige; men denne Ret er, saa vidt vides, ingen Sinde bleven benyttet, og i alt Fald paabyder Loven af 1866 ikke offentlige Møder af den samlede Kommunalbestyrelse. Det behøver formentlig ikke nærmere Motivering, at en saadan Ordning er højst uheldig og stridende imod Grundsætningerne for Afgørelsen af kommunale Anliggender, ligesom den i væsentlig Grad maa bidrage til at svække Borgernes Interesse for disse. En Ændring paa dette Punkt synes under alle Omstændigheder paatrængende nødvendig.

Den gældende Ordning tillægger endvidere Statsmyndighederne en Tilsyns- og Beslutningsret i Kommunens Anliggender, som formenes at gaa videre end ønskeligt. Den hjemler fremdeles en spredt Administration (Landfoged, Borgerrepræsentation, Skolekommission, Fattigforstanderskab), hvorved Overblikket over Kommunens økonomiske Anliggender svækkes og Ansvar for Bestyrelsen fordeles mere end heldigt, medens Ordningen paa andre Punkter samler Hverv, som efter rigtige Grundsætninger burde være adskilte (Skattepligtens Henlæggelse til Borgerrepræsentationen i Stedet for til en særlig Kommission). I Modsætning til, hvad der er gældende i ligestillede Kommuner i det øvrige Kongerige, lader Loven af 1866 endelig Ordningen af mange kommunale Anliggender bero paa Beslutninger, som træffes for det enkelte Tilfælde, i Stedet for paa faste, vedvarende Regler.

I hvorvel det nu vistnok er saa, at adskillige af de Ulemper, som ere forbundne med den nugældende kommunale Ordning, ikke have haft positivt uheldige Virkninger for Kommunens Bestyrelse, er det dog for-

mentlig unægteligt, at Reformen paa forskellige Punkter ere særdeles ønskelige. Der kan i denne Henseende gaas to Veje. Man kunde indskrænke sig til en Overførelse af de hidtil om de saakaldte Handelspladser i det øvrige Kongerige gældende Regler; men de i disse Kommuner gjorte Erfaringer have formentlig ført til en almindelig Erkendelse af, at den for dem givne Ordning ikke længere er tidsvarende, jfr. ogsaa at ved Lov af 7. April 1899 de 3 af dem (Løgstør, Nørresundby og Silkeborg) fra 1. Januar 1900 ere oprettede til Købstæder. Medens der nu ikke kan være Spørgsmaal om Thorshavns Oprettelse til Købstad, da det Indbegreb af Regler, som i det øvrige Kongerige gælde for Købstæderne med Hensyn til Næringsvæsen, Beskatning, Bygnings- og Brandvæsen m. v., dels ikke kan indpasses i den særlige færøske Lovgivning, dels ikke — i alt Fald ikke umiddelbart — egner sig til Anvendelse paa de særegne stedlige Forhold, er der formentlig ingen afgørende Hindring for at lade Byen overgaa til i kommunal Henseende at styres efter samme Grundsætninger, som i det øvrige Kongerige ere bragte til Anvendelse paa Købstæderne. Efter den Forøgelse, som Byens Folkemængde siden 1866 har haft (1870: 918 Indvaanere, 1880: 984, 1890: 1,308, 1899: ca. 1,550), staar den i Klasse med adskillige mindre Købstæder, og der kan neppe være Tvivl om, at Byen vil kunne yde de fornødne personlige Kræfter til en forsvarlig Bestyrelse af de kommunale Anliggender. Overførelsen af de for Købstæderne — fremfor de for Handelspladserne — gældende Regler, vil navnlig frembyde den overvejende Fordel, at den kommunale Administration (og som Følge deraf Ansvar for saavel over for de tilsynsførende Statsmyndigheder som over for Vælgerne) derved vil blive samlet paa eet Punkt, nemlig i Byraadet, hvad der tillige vil betinge en simplere Forretningsgang. I denne Henseende turde det ogsaa være et Moment af nogen Betydning, at Kommunen i alt væsentlig er stillet selvstændig med Hensyn til sine Udgifter og henvist til at dække dem ved egne Indtægtskilder, særlig ved Skattepaaligning, hvad navnlig ogsaa gælder de hidtil under særlig Forvaltning henlagte Grene af Kommunalbestyrelsen, nemlig Skolevæsenet og Fattigvæsenet, og saaledes har en fra andre Kommuner og Institutioner afsondret Økonomi. Undtagelse herfra danner (idet Forholdet til Færøernes Skolefond er lovbestemt, jfr. Lov 16. Februar 1866 § 1, 2det Stykke, sidste Punktum)